

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

2:a årg.

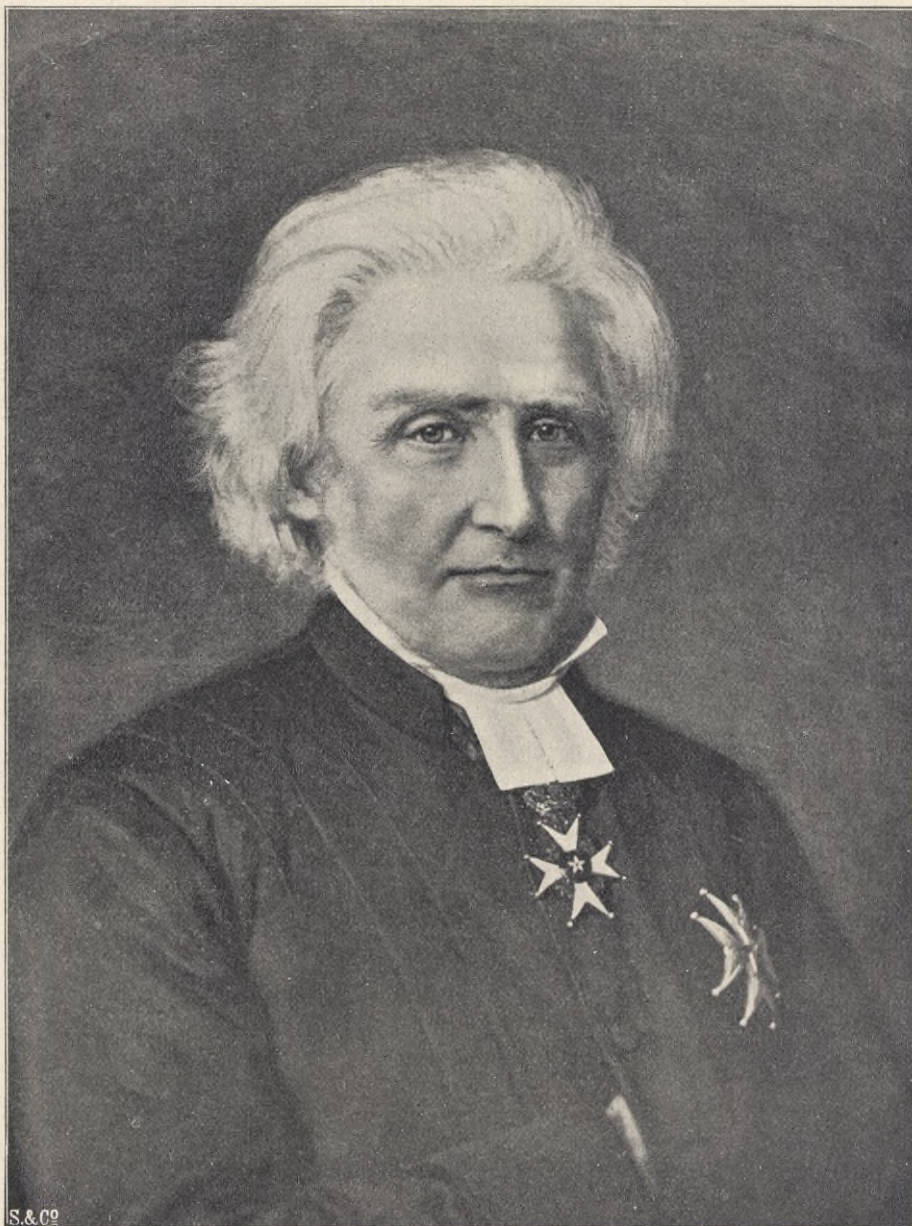
Den 7 Oktober 1900

N:r 2

Återgivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Per Wieselgren* (med 1 porträtt). *Brustmå strängar*. För HVAR 8 DAG af A. E. B. *Bilder från Riksskytte-täflingarne* (med 3 illustrationer). *Stockholms slott* (med 4 illustrationer). *En professorsuppvakning i Upsala* (med 2 illustrationer). *Hilda Borgström som »Za-Za»* (med 1 porträtt). *En philochoros-grupp* (med 1 illustration). *De svenska missionärernas flykt från Kina* (med 4 illustrationer). *Den stora trädgårdsutställningen i Malmö* (m. d. 2 illustrationer). *Prins Luigis nordpolsfartyg* (med 5 illustr.). *Gallegher som reporter*. Af Richard Harding Davis. *Veckans porträttgalleri* (med 8 porträtt).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1900.

PER WIESELGREN.

* 1 OKTOBER 1800. † 10 OKTOBER 1877.

»DEN SVENSKA NYKTERHETSRORELSENS FADER.»*

När Sveriges nykterhetsvänner i dessa dagar firat sekkelminnet af banbrytarens födelse, så ha de funnit hyllningskretsen vida större än den vanliga organiserade nykterhetskretsen. Ännu efter döden har den store nykterhetsaposteln visat sin makt som väckelsepredikant. Mer än åttio år ha gått, sedan Per Wieselgren såsom skolpojke stiftade sin första nykterhetsförening, nykterhetsarbetet har vidgats för hvar generation och tagit i sin tjänst mången betydande personlig kraft, men ingen bland dem alla har likväl varit de tändande ordens man såsom han var det. Därför är det icke allenast minnet af nykterhetsrörelsens första, utan äfven af dess största kraft som firas.

Många exempel ha anförts på, hur han kunde väcka folk. »Hans föredrag hänförde ungdomen, så att den nära nog glömde bort dansen för den aftonen», skriver prosten Almfelt om honom, då han som student gjorde ett besök i dennes hem vid ett julkalas. När han några år senare kallades till kyrkoherde i Vesterstad i Skåne bedref han sitt väckelsearbete med den framgång, att församlingens nykterhetsförening på tre år bragtes upp till en medlemsnumerär af 1,600 personer, medan omkring 200 bränvinsbrännerier under tiden nedlades.

Det kan man kalla ett arbete, som bar frukt. Och detsamma gäller om det mesta af, hvad Per Wieselgren utträttade. Hans väldiga personlighet förfelade aldrig att göra sig gällande. Där ord och handling, som stämde med orden, ägde någon makt, där verkade han icke förgäfvos. Hans välthlighet var glödande, och fast hans anföranden voro bekanta för sin längd, föll det aldrig någon in att kalla honom långgrandig. Ej ens under sina agitationsresor, då han höll ett och stundom flera föredrag om dagen, var — sägs det — någonsin det ena en upprepning af det andra. Han var den borne improvisatören, som grep de ord, ögonblickets stämning gaf, och oratoriska utanlexor voro icke i hans smak. Men därför fick också hans ord en så levande kraft.

Sådan var han som det talade ordets man. Men äfven det skrifna ordet hade han i sin makt. Hans stil ägde den färg och den fart, som är den goda talekonstens kännetecken. Han filade icke vändningarne, men de fingo ändå vanligen både glans och udd. Den litteratur, som flutit ur hans pänna, är icke obetydlig. Om man håller sig till hans nykterhetsverksamhet, förtjänar i första rummet nämnas hans »Historik öfver svenska bränvinslagstiftningen under 200 år», som är hans tyngsta arbete. Mera lästa torde hans små broschyrer vara. Alla dessa äro legio, ithy att de äro många. En af de mest bekanta utkom 1837 och bar titeln »Hvad skall man säga om detta nykterhetsväsen, om man eljes tror Guds ord?» Denna broschyr invecklade honom i en ganska häftig meningsbrytning med sedermera ärkebi-

skopen dr Reuter Dahl. Hans sista stridsskrift handlade »Om bränvinsförbud och hindren därför», utgafs 1876, året före hans död, och var utom af Wieselgrens undertecknad af tvenne andra nykterhetsrörelsens veteraner, kontraktsprosten Anders Sandberg och majoren Carl Ekenstam. Utom dessa och åtskilliga andra broschyrer består hans nykterhetslitteratur af hans ifrån trycket utgifna tal. Från 1838 till 1847 utgaf han äfven Nykterhetsvännernas tidning, samtidigt med det att han som svenska nykterhetssällskapets ombud genomreste det ena landskapet efter det andra.

Men Per Wieselgren var icke endast nykterhetsapostel, om än hans insats i nykterhetsarbetet är den del af hans lifsgerning, som eftervärlden bäst lagt på minnet. Hans redan 1824 (samma år han förordnades till docent i litteraturhistoria) utgifna »Minnessånger i Wärend», hans hembygd, och de samma år utgifna »Starkodds sånger» ha visserligen numera icke annat än litteraturhistoriskt intresse, men voro på sin tid ganska lifligt uppmärksammade. Hans stora arbete »Sveriges sköna litteratur» satte märke i nyodlingen af den litteraturhistoriska forskningens fält i vårt land, och hans ordnande af De la Gardieska handskriftsarkivet på Löberöd är bevaradt i ett värdefullt bibliografiskt verk.

Af betydande omfattning var hans verksamhet som biograf. Af lefnadsteckningarna i Palmblads biografiska lexikon ha omkring 800 författats af honom. Och det är inga torra skelett af namn och data han gifvit, utan personliga karaktäristiker, som äfven när de äro fåordiga gifva teckningen gestalt.

Det är endast en knapp antydning, som här kunnat gifvas om hans lifsgerning som nykterhetsagitator och själasörjare och om hans produktion som litteraturhistoriker och biograf. »Vi vörda», skref vid hans död en af hans lefnadstecknare, »det rika innehållet af en snillrik, människoälskande och själfuppoffrande personlighet, som man måste beundra och älska, äfven om man i mycket hyllade alldeles motsatta åsikter och nödgades ogilla mycket både i sak och form, ty alltid framblickade vare sig ur okritiska historiska kombinationer eller i dagens frågor, teoretiska eller praktiska, snillet, som spred ett hänförande skimmer öfver händelser och personer, hvilka kommo inom dess vetandes eller erfarenhets trollkrets, och det goda hjärtat, som ville alla människor så innerligen väl och ej skydde någon möda för att bereda äfven den ringaste och fattigaste en smula glädje. Och hvilket mod sedan, vare sig lifsstriden gällde bränvinsflodens hundratusenhöfdade hydra eller smuggleriets smygande härskaror.»

En snillrik man, som hade mod att säga och göra, hvad ett varmt hjärta bjöd honom, var Per Wieselgren.

* Omstående porträtt af Per Wieselgren kommer att ingå i det under utgifning varande arbetet om honom af generaldirektör S. Wieselgren, och har genom tillmötesgående från författare och förläggare ställts till HVAR 8 DAG'S förfogande.

BRUSTNA STRÄNGAR.

Svenskt original för HVAR 8 DAG af A. E. B.

Det knackade sakta på dörren. En underlig bedjande knackning — det var det intryck den gjorde på mig. Som jag icke väntat något besök så sent på kvällen, antog jag att någon i huset boende af en eller annan anledning ville tala med mig. Utan att vidare reflektera häröfver, ropade jag tämligen strängt: stig in! Sakta öppnades dörren och med skygga darrande steg trädde öfver tröskeln en gammal puckelryggig man, en typ för allt hvad fattigdom och nöd kan mäktat. I första ögonblicket trodde jag att jag hade framför mig en vanlig tiggare, men drivven af en viss mystisk känsla bad jag honom sitta ner. Han gjorde så, men ingen glimt af vare sig tacksamhet eller glädje kunde läsas i de trötta dragen. För-siktigt lösgjorde han från ryggen en aflång svart-målad låda, som med största varsamhet ställdes på en annan stol bredvid honom. Därpå såg han mig stumt i ögonen. Aldrig skall jag glömma uttrycket i dem, då sakta och ansträngdt följande ord kommo öfver hans läppar:

»Brustna strängar, herre, Brustna strängar.»

Därpå försjönk han i ett stilla grubbel. Jag kom mig icke för att störa honom där han satt — det var en egendomlig situation. Plötsligt ryckte han till, liksom skakande af sig något oangenämt minne och förde en solbränd mager hand öfver sin fårade panna.

»Är ni sjuk?» sporde jag.

Han såg på mig helt förströdd, liksom om han ej fattade meningen med min fråga.

»Mår ni icke bra?» upprepade jag.

»Om jag mår bra», svarade han. »Nej, jag är sjuk, sjuk till själ och kropp. Det lider mot slutet, herre.» Jag kunde icke med säkerhet afgöra, om den suck han därpå drog var ett uttryck af tillfredsställelse vid tanken på detta sista yttrande, men det föreföll mig så. Han afbröt emellertid min tankegång genom att spörja: »Vet ni hvad kval vill säga?» och utan att invänta mitt svar fortsatte han:

»Jag skall berätta er en historia. Jag vet ej hvad som drog mig hit. Jag såg att det lyste i ert fönster, och ett behof af att tala med någon dref mig att knacka på. Ni inger mig förtroende, herre, och jag tror att min historia skall intressera er.»

Det var något i hans sätt att uttrycka sig, som tilltalade mig. Det var i alla händelser en man, hvars bildning stod högt öfver den nivå, hans dräkt tycktes utvisa.

»Jag minnes», så började han, »för många, många år se'n hur jag som yngling lämnade mitt föräldrahem. Af min far äger jag blott dunkla hågkomster och vet endast enligt hörsägen att han varit en kringvandrande fiolspelare. Men min mor», — han gjorde här ett kort uppehåll, liksom ville han ensam njuta eller sörja öfver sina flydda dagar, innan han fortsatte, »min mor, herre, henne glömm-er jag aldrig. Jag var på den tiden en ostryg byting och all min håg och lust stod till musik. Jag hade redan gjort mig bemärkt i byn, dels genom mina upptåg och dels genom mina anlag för fiol. Klockaren därhemma hjälpte mig till en början men snart var ej mycket att lära af honom. Man tillrätte min mor att skicka mig till Stockholm för att erhålla ordentlig utbildning. Hur jag

kom dit är mig en gåta, liksom hur min mor fick medel att uppehålla mig där. Jag återvände till hemmet efter ett år, just lagom för att se min mor draga sin sista suck. Jag knäföll vid hennes säng, ja om det eländiga läger, hon låg på, kan få detta namn — och märkte först då, hur mager och tunn hon blifvit. Djupt in i själen trängde blicken från hennes trogna ögon. Hon kunde icke tala, men *de* kunde det. Vältaligare än med ord skildrade de en värld af kärlek, en kärlek som gaf allt, men fordrade intet. Hon dog, utan att ha mot-tagit min tack och utan känna den kyss, som jag i ett utbrott af barnets obändiga smärta gaf henne. Grannarne sade att hon varit snål, att hon nekat sig själf nästan allt. Hon har nog pänningar på kistebotten, sade de, det måste hon ha, som slet från bittida på morgon till sent på kvällen. Då brast den första strängen, herre, och intet, hvarken tid eller rasonnemang, har kunnat sätta dit en annan. Min mor dog af svält — för min skull.»

Ett par stora tårar trillade utför hans skrynkliga kinder, och det dröjde en god stund innan han tog vid.

»Mitt uppehälle», fortsatte han, »förtjänade jag efter hennes död genom att undervisa i fiolspel. Genom någons bemedling därhemma fick jag anställning vid ett större bruk i landet och min upp-gift där blef att handleda en 18-årig flicka i musik. Båda voro vi unga, begge kände vi samma entusias-m för allt skönt här i världen. Jag har aldrig hvarken då eller nu gjort klart för mig de känslor jag hyste till henne. Man skulle kunna kalla det kärlek, men den skiljde sig himmelsvidt från den alldagliga. Hennes föräldrar hade ingenting emot att vi umgingos på tämligen förtrolig fot, de sågo ju så väl det svalg, som skiljde oss åt. Aldrig har min fars gamla fiol», han pekade därvid på den svarta lådan bredvid honom, »ljudit som på den tiden. Allt hvad min själ kände, allt hvad förnuftet tvang mig bannlysa i vårt samtal, tolkade jag på den. Hon satt ofta och hörde på, när jag spelade, hörde men utan att fatta hvad hon hört. Hon kunde skratta ibland åt mitt förkräckta ut-seende, skratta så hvarje fiber i min kropp darrade. Hade jag ej nyss i toner visat henne hela min värld. Jag har ej glömt hur det lät. Lätta och smekande vågade sig tonerna fram i början, men ständigt vunno de i styrka allt efter som jag spe-lade. Mitt gamla instrument darrade och suckade under mina vilda grepp. Det var ej jag som spe-lade. Ej den ordentlige, tillbakadragne yngling som för en ringa pänning undervisade där i huset, ej den man, som i kampen för tillvaron lärt sig att ta den onda dagen med den goda. Tvärtom! Allt hvad mina drömmar låtit mig ana, allt hvad jag i min ensamhet tänkt om stort och skönt, det glupande begär jag hade att på något sätt ge uttryck åt hvad som rörde sig inom mig, var det som förde min stråke.»

Den gamle mannen tystnade för en stund och liksom förut försjönk han i en grubblande tystnad. Han böjde sig därefter åt sidan och grep lådan som stod bredvid. Han öppnade den och framtog en fiol.

»Ni ser den här» sade han, »det är min fars gamla fiol. Det var på den jag spelade för henne.»

Han gjorde några drag med stråken, liksom för att lyssna om det var samma välbekanta klang som förr, och började med vemodig, darrande röst, under det han knäppte på strängarne, att deklamera:

Se träden, som står där dystra, fula,
Svartnade grenar och löfverken gula —
Hösten är kommen. Farväl!
Drömmarne frusit ihjäl!

Lifvet en gång var solsken och ljus —

Här afbröt han sig själf. »Nåja, herre! Det är den gamla historien. Jag kunde naturligtvis icke stanna där i huset för evigt häller och en vacker dag bar det af mot nya öden. Ni undrar hvad hon sade? Ingenting, egentligen. Hon hade aldrig rätt förstått mig och orätt skulle jag göra henne om jag påstod att hon uppmuntrat mig. Vi hade aldrig talat om kärlek, men det föll sig så naturligt för mig att anse henne såsom min tillhörighet. Jag hade intet behof af hennes smekningar, ingen trängtan efter äganderättens privilegier och dock skulle jag skrattat, om någon sagt mig att en annan än jag vore hennes utkorade. Ni tycker det låter romantiskt! Jag var dock icke vansinnig — men jag var idealist, kanske skilnaden är liten. Ett år efter det jag lämnat familjen hörde jag att hon blifvit gift. Då brast det åter något i mig, fast mina pulsar snart slogo lugnt som förr.

Men mörk och töcknig bredde sig en slagskugga öfver mina ljusaste drömmar. Sen bar det utför ideligen. Jag spelade i gårdarne, jag skrattade och sjöng och svirade och drack — — — Nedåt, alltjämt nedåt. Nu ha alla strängar brustit. Falskt, som mitt eget lif har varit, ljuder allt inom mig. Djäflarne skratta och hälsa mig välkommen. Jag kommer, jag kommer.»

Han reste sig upp, grep sin fiollåda och störtade ut rakt ned mot kajen, som låg utanför mitt fönster. I nästa ögonblick skulle han säkert kasta sig i älven. Jag måste förhindra detta. Jag rusar efter, hinner honom just vid kanten och — vaknar.

Lampan osade gräsligt. Det var antagligen den som väckt mig, och orsaken till min dröm var den tidningsnotis öfver hvilken jag somnat. »Puckeln död» — bar den som öfverskrift. Jag läste:

»Liket af den här i staden så välkände kringvandrande fiolspelaren »Puckeln» hittades igår vid Majnabben. Att döma af yttre omständigheter tyckes ett själfmord föreligga. Vid anträffandet hade den döde i ena handen sin fiol med brustna strängar, under det den andra krampaktigt knuten låg tryckt mot bröstet, liksom ville den skydda för våta och förstörelse bilden af det fagra kvinnansikte den omslöt.»

»Med brustna strängar.» Jag hade innan jag somnade länge tänkt på detta uttryck, och då jag vaknade hade jag en lösning på mina funderingar. Stackars »Puckeln»!

BILDER FRÅN RIKSSKYTTE-TÄFLINGARNE.

Fotografier för HVAR 8 DAG.

RIKSSKYTTETÄFLINGARNES BESTYRELSE:

Hrr Aug. Söderholm, Sala, Gust. Hallgren, löjtnant F. Schartau, generalmajoren frih. Rudbeck, redaktör Wilh. Wahlquist, Arr. Zedritz, J. E. Ekman, F. W. Hellsten, löjtnant Gösta Drake, kamrer O. G. Svahn, sergeant Karl Westerling.

Vid årets stora riksskyttetäflingar i Stockholm korades hr G. A. Sjöberg från Stockholm till »riksskyttarnes mästerskytt» för uppnådda 280 points.

Hr S. är född 1865 och har sedan 1885 anställning vid Stockholms vapenfabrik. Vid 17 års ålder började han handtera bössan och har hunnit förvärfva sig icke mindre än sex guldmedaljer, åtta silfvermedaljer, tjugutvå bågare och pokaler samt en hel del andra belöningar af guld och silfver. Det gevär, med hvilket hr Sjöberg sköt mästerskotten, är ett 6 $\frac{1}{2}$ mm.-mausergevär af samma slag som svenska arméns. Vore alla dessa i lika goda händer som hr Sjöbergs, så skulle det ej vara illa! Vi få hoppas att den pånyttfödda skytte-rörelsen skall skapa många mästerskyttar.

RIKSMÄSTERSKYTTEN.

EN FÖRSTE PRISTAGARE
Hr Alfred Olsson, Göteborg,
klass III, för 92 points (högsta
pointantal inom klassen.)

STOCKHOLMS SLOTT NYRESTAURERADT: Södra fasaden åt Slottsbacken med Storkyrkan och Obeliskan i fonden.

— i Logårdssidans glada, eleganta villafasad, i Slottsbacksfasadens pompösa hållning med de stora måtten, de stora formerna, hvilka ej ha några motstycken på andra ställen i slottet, i Yttre borggårdsfasadens rika dekorerung med karyatider, medaljonger och annat — med ett ord trots *olikheten* de olika fasaderna emellan, så göra detaljerna ej på minsta sätt något väsen, ingen af dem vill göra sig gällande på det helas bekostnad utan alla utan undantag underordna sig, uppgå i det hela.

Äfven i slottets inre, som är ett verk af många olika konstnärer — de flesta utländska — och som först småningom blef fullbordadt, måste man särskildt ge sitt erkännande åt den finess och den smidighet, med hvilken de olika konstnärerna förstått att med strängt fasthållande af den hela byggnaden dominerande smakriktningen gifva omväxling, rikedom, friskhet och personligt lif åt detaljarbetet. Slottsbygget fick den allra största betydelse för den svenska konstens utveckling — ej minst för konsthandtverket, hvilket under 1700-talets senare hälft stod mycket högt i vårt land.

* * *

Samma plats, där slottet står, upptogs före dess tillkomst af den gamla borgen, grundlagd af Birger Jarl. Den var på en gång kungaboning och fästning, dess höga, fasta murar åt norr och väster reste sig omedelbart ur Norrströms vatten och åt stadssidan omgafs den af fästningsmurar och vallgrafvar med vindbryggor. Dess medelpunkt var det fasta tornet Tre kronor med dess kanoner och högst uppe det gyllene riksvapnet, som gifvit tornet dess namn. Slottet bestod af flera byggnader, hvarandra ganska olika, som tillkommit på olika tider, endast den norra längan sammanföll med det nuvarande slottets Norrbrofasad. De kungliga bodde dels i den del af slottet, som låg utåt strömmen och nuvarande Slottsbacken,

dels i motsatta hörnet, åt nuvarande Mynttorget och yttre borggården. För öfrigt hade flera ämbetsverk sina lokaler i slottshusen. Enligt gamla tiders sed var där ock fångelser i källarvåningen och i den så kallade Smedjegården.

En dag i maj år 1697, kort efter Karl den tolfte tronbestigning, ödelades hela slottskomplexet af våld — det var med svårighet, den nyss aflidne konung Karl den elftes lik kunde föras ut ur likrummet. Redan dagen efter branden beslöts det nya slottets byggande och Tessin tog i tu med ritningarna, hvarefter arbetet började. Men snart kommo Karl den tolfte krig emellan och där saknades pänningar till bygget. Detta afstannade totalt 1707 och upptogs ånyo först nio år efter Karl den tolfte död. År 1754 kunde den kungliga familjen öfverflytta till det nya slottet från »Kungshuset» på Riddarholmen — där numera Svea hofrätt har sina lokaler — som under nära 60 år tjänat till residens. Men ännu var, som förut är påpekadt, det omfattande bygget ej färdigt i alla delar. Lejonbacken till exempel är i sitt nuvarande skick ej äldre än sedan 1830-talet.

Till slottet hörde också kungliga stallet, som byggdes nedanför på Helgeandsholmen efter ritningar af Tessin. Denne uppgjorde äfven förslag till ordnande af Helgeandsholmen och Norrbro, men detta blef lika litet utfördt som de senare förslagen af år 1781, 1793 och 1794 — det sistnämnda förslaget var egendomligt nog i så måtto, som enligt detsamma Norrströms södra strömfåra skulle fyllas och holmen förenas med staden. Det var alltså ett förslag, fullt ut lika radikalt och lika oresonligt som en och annan af de i vår tid framkomna planerna till Stockholms »förskönande» — senast i fjor utarbetades en plan att genom utfyllnader förena Skepps- och Kastellholmarna och reglera bort alla höjder och alla träd för att sedan draga gator öfver holmen och bygga den full med hus.

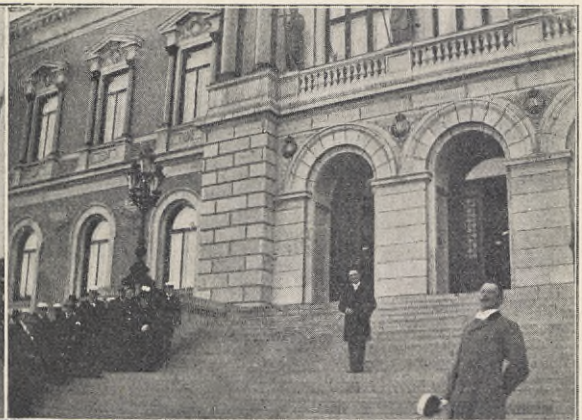
STOCKHOLMS SLOTT NYRESTAURERADT: Stora entréen åt Slottsbacken med Bonchardons fyra bronsgrupper.

På den tid, då slottet bygdes, var Gustaf Adolfs Torg ännu ej utfyllt och planerad, från stadsholmen förde dit öfver två träbroar på pålar och Helgeandsholmens östra del upptogs af fiskar-

hamn, slaktarhus, tvätthus med tillhörande bryggor. Slottet medförde småningom en ganska genomgripande omändring af denna del af staden.

EN PROFESSORS-UPPVAKTNING I UPSALA.

Fotografier för HVAR 8 DAG af kand. Bergman, Upsala.

Hvarje nytillträdande och hvarje afgående professor blir vid universiteten uppvaktad af studentkåren, som genom sin ordförande eller vice ordf. framför den studerande ungdomens värdsamma hälsning eller tack. Dessa uppvaktningar blifva ibland af ett särskildt intresse, när t. ex. en professorsutnämning låtit af något skäl »tala om sig».

Den 21 september uppvaktade Upsala student-

kår professor A. O. Winroth, som nu intagit framlidne professor E. V. Nordlings lärostol i civilrätt. Våra bilder visa dels studenternas ankomst med flygande fanor till universitetsbyggnadens hufvudtrappa, dels själva uppvaktningen. Professor Winroth står på trappan och kårens d. v. ordf. kand. Hj. Holmqvist utbringar »lefvét».

HILDA BORGSTRÖM SOM »ZA-ZA».

S.&C.

Foto. Florman, Stockholm.

Vi våga icke säga, att fröken Hilda Borgström är den populäraste af våra skådespelerskor för närvarande. Det är åtminstone ett påstående, som skulle kunna bestridas. . . . Hvad är det, som inte kan bestridas? Men att hon är en bland de populäraste, det . . . kan inte bestridas, och väl inte håller att hon i sin genre är den främsta i vårt land.

Vi behöfva endast erinra om hennes Yoyo i »Den kritiska åldern», hennes »Cyprienne» i »Låtom oss skiljas», hennes triumfer i »Familjen Jensen», i »Damen från nattkaféet» o. s. v.

»Za-Za», hvori hon nyligen debuterat på Dramatiska teatern, tillhör hennes största, men knappast hennes allra bästa uppgifter. Hvilket icke hindrar henne från att kväll efter kväll inhösta välförtjänt bifall.

EN PHILOCHOROS-GRUPP.

Amatörfotografi för HVAR 8 DAG af hr A. T. Åhrström, Karlshamn.

Ovanstående fotografi togs i sommar vid ett Philochoros-möte i Ronneby. Till denna härliga plats hade enligt uppmaning från Kristianstads »Lekstuga» samlats medlemmarne af och denna af »Värends dansgille» i Växiö samt »Lekstugorna» i Karlskrona och Karlshamn. Dagen,

som afslutades med dans i societetshusets salong, blef ett det allra angenämaste sommarminne, och man beslöt att äfven nästa sommar sammanträffa för att gemensamt sätta ytterligare lif i intresset för de trefliga dansklubbarne.

DE SVENSKA MISSIONÄRERNAS FLYKT FRÅN KINA.

Fotografierna värvilligt ställda till HVAR 8 DAGS förfogande

S.&Cg

Närmast (från vänster räknadt): Fröken Mary Engh, fru Elisabeth Öberg, fru Ida Lundqvist, fru Anna Söderbom, fru Sally Nordling, fru Anna Sjölund, fru Hilma Hill. Bakomstående (från vänster räknadt): Hrr Emil Jacobsson, Otto Öberg, Carl Söderbom, Aug Sandberg, Alfred Fagerholm, Carl Nordling, Fritiof Sjölund, Charles J. Hill.

»Död åt de kristne, död åt främlingarne!» — detta är de kinesiska boxarnes blodiga lösen, hvilken parol de också efterkomma med blindt, fanatiskt raseri. Européerna ha måst fly från plats till plats, och först de europeiska makternas samfälliga uppträdande har lyckats bereda de kristne något skydd undan förföljelserna.

Främst hafva dessa naturligtvis riktat sig mot de hvita missionärer-na, hvilkas verksamhet länge setts med oblidla ögon af boxarsektens anhängare. Missionärerna äro för dem inkarnationen af »utländsk djävulskhet» och skuld till alla olyckor, som drabba den ort, där de vistas. För mycket ragn, torka, sjukdomsalstrande hetta, päst, hungersnöd — allt skylles på de kristna missionärerna och deras predikande af ett »falskt evangelium».

Det har i dessa dagar talats mycket om, att missionärerna till afsevärd del själfva bure skulden för de våldsamheter, som begåtts mot dem, i det de med ovist nit gjort allt för fanatisk propaganda bland de okunniga, misstänksamma och ytterst »konservative» hedniska kineserna. Härom äro emelertid åsikterna delade — och här är i hvarje fall icke tillfället att kritisera missionärernas verksamhet. De ha dock gått ut i främmande land, drifna af varm trängtan att sprida kristendomens ljus och fullt medvetna om, hvilka faror de utsatte sig för...

Flere af de svenska missionärerna ha härute lidit martyrdöden och andra sväfa ännu i stor fara. En del har med mycken nöd räddat sig, och i dagarne har just ett antal flyktingar lyckligen ankommit till Stockholm. De voro Emil Jacobson, hans svåger och syster, hr och fru Öberg, missionärerna

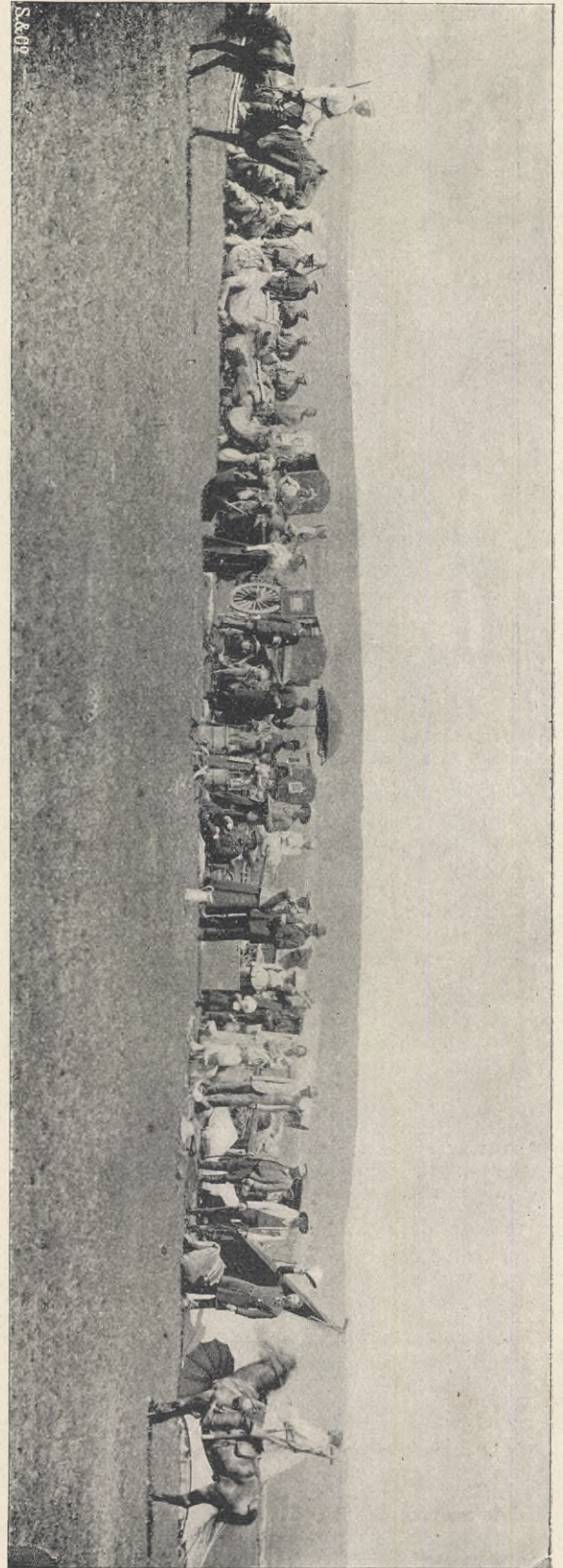

S.&Cg

MISSIONSSTATIONEN FENG-CHEN.

Sandberg och Söderbom med fru, Lundqvist med fru, hrr Carl Nordling, F. Sjölund och Charles Hill med fruar, hr A. Fagerholm och fröken Mary Engh samt norske mongolmissionären O. S. Væstegaard.

De hemkomna ha haft att genomgå svåra strapatser och varit utsatta för många och stora faror. Skildringarne af deras flykt äro fulla af sagolikt spännande och hemska detaljer. Missionärerna, som tillhöra den amerikanska »The Christian and missionary alliance», bröto upp från sin station i Feng-Chen, provinsen Schan-Si. Efter en 30 dygns vandring genom den ofantliga öknen Gobi i Mongoliet uppnådde de staden Urga, där de ställde sig under ryske konsulns beskydd. På dennes råd telegraferade de till svenske ministern i Petersburg, genom hvilken bemedling från den amerikanska Missionary Alliance sändes femtusen rubel, som satte flyktingarne i stånd att återvända till Europa.

DE SVENSKA KINAMMISSIONÄRERNAS KARAVAN GENOM GOBI-ÖKNEN.

STADEN TROJTSKOSOVSKY I SIBIRIEN VID MONGOLIETS GRÄNS.

DEN STORA TRÄDGÅRDSUTSTÄLLNINGEN I MALMÖ.

Fotografier för HVAR 8 DAG.

Foto. F. Alméer.

TRÄDGÅRDSUTSTÄLLNINGENS HUFVUDBYGGNAD.

Årets höst har gifvit en af de rikaste fruktskörden, som vi på ganska länge kunnat glädja oss åt. Träden ha formligen dignat af äpplen, päron och plommon, och Pomonas skatter ha sällan varit för alla åtkomliga till så godt pris som i år. En följd af denna rikedom har blifvit vackra fruktutställningar landet rundt, hvilka gifvit ett både i

ögonen och på läppen fallande bevis på, hvilka framsteg den svenska fruktodlingen gjort.

Den stora nordiska trädgårdsutställningen i Malmö, hvilken öppnades den 24 september, blef glanspunkten i dessa expositioner från Floras och Pomonas riken. Det var den största trädgårdsutställning i sitt slag som hållits i Norden och den blef, trots det hösten just de dagarne gjorde sin uppskjutna entré med storm och regn, en vacker succés.

Den stora vackra Kungsparken var ställd till utställningens dispositon, och här hade arrangörerna skapat ett Eden, som icke kände till några förbjudna frukter. Bestyrelsen och utställarne kunna vara stolta öfver allt det för öga och gom läckra, som här fanns att skåda — och på hvilket det vore fruktlös möda att göra en torr beskrifning på detta lilla utrymme!

I själfva hufvudhallen, hvilken utgjordes af ett öfver en areal af 1,300 kvm. spändt tält, som öfverst kröntes af ett med blomsterslingor smyckadt torn, voro krukväxterna utställda. Våra vänner danskarne intogo på denna afdelning den dominerande platsen.

Intill hufvudhallen låg det 126 m. långa tältet som rymde fruktutställningen. På detta område presterade flere af våra hushållningssällskap och många privata utställare charmanta expositioner. Frukten var ock själfva »kärnan» i utställningen! I det nämnda tältet sågs äfven en kollektion svampar — ätliga, misstänkta och giftiga — hvilken anordnats af en framstående svampkännare, redaktör W. Bülow i Lund.

Foto. Roikjer, Malmö.

INTERIÖR AF HUFVUDBYGGNADEN.

PRINS LUIGIS NORDPOLSFARTYG.

MED BEFÄL OCH BESÄTTNING.

Fotografier för HVAR 8 DAG.

Vi minnas från den helleniska sagan, hur konungasonen Jason, argonautertågets ledare, i Colchis eröfrade det bekanta »gyllene vädurskinnet». En annan konungason — prins Luigis far var, som bekant, vid hans födelse konung af Spanien — har i dessa dagar med hvalsfångaren »Jason» — omdöpt till *Stella Polare* — utforskat nordpolens fjärran trakter och hemburit gyllene ära och rykte!

»Stella Polare» har nu anländt hem till Sandefjord i Norge, där besättningen afmönstrats. Norrmännen äro åter inom sina höie fjelde och italienarne ha skyndat hem till sitt sköna land, där deras berättelser om hvad de upplefvat bland den eviga isen i polens sagoland skola åhöras med häpnad och beundran.

Utom den 26-årige ledaren af expeditionen deltog nio italienare i »Stella Polare's» färd

samt tio norrmän, främst af dem fartygets befälhafvare, kapten C. J. Evensen från Sandefjord.

Två italienare och en norrman ha icke väntat åter. De försvunno på en af slädfärderna mot polen och blefvo borta. Skulle de lyckats rädda sig, äro depoter utlagda så, att de kunna lifnära sig tills den påtänkta räddningsexpeditionen nästa år kan nå dem.

»Stella Polare's» nuvarande utseende bär noggsamt vittne om kampen genom isbärgen, då det mer än en gång bokstafligen satt »hårt åt». Fartyget hade förr pröfvat slika duster — det var med detsamma som Nansen företog sin första Grönlandsfärd — men denna torde bli den sista, ty polarfartyget är mycket illa åtgånget. Dess sidor ha öfverallt märken af isskrufningen och hela skrovet har kommit i en snedvriden ställning.

Manskapet är belåtet med färderna men naturligtvis ännu mer öfver att vara välbehållet hemma. Norrmän och italienare ha trifts godt tillsammans, och båda få de nu dela äran af detta nyskrifna blad i polarforskningens historia.

Nog tyckte norrmännen ibland att de varmblodiga sönerna af la bella Italia vore »lidt hidsige», men det gick fort öfver. När det gällde köld och strapatser voro de fullt lika duktiga som norrmännen, enligt hvad desse själfva icke varit sena att erkänna. De hemkomna se alla naturligtvis något väderbitna ut, men äro för resten vid godt hull, friska och hurtiga.

Många gånger hade det varit vanskligt nog att tillbakaslå naturmakternas försök att tillintetgöra dem och vid flere tillfällen syntes utgången mer än tvifvelaktig. Men lyckan var dem huld, och hade icke de tre försvunnit skulle expeditionens minnen på det hela varit odeladt angenäma. Prinsen själf prisas mycket för sitt humana

HERTIGEN AF ABRUZZERNA.
PRINS LUIGI.

Foto. Skarpmoen, Kristiania.

BESÄTTNINGEN Å »STELLA POLARE».

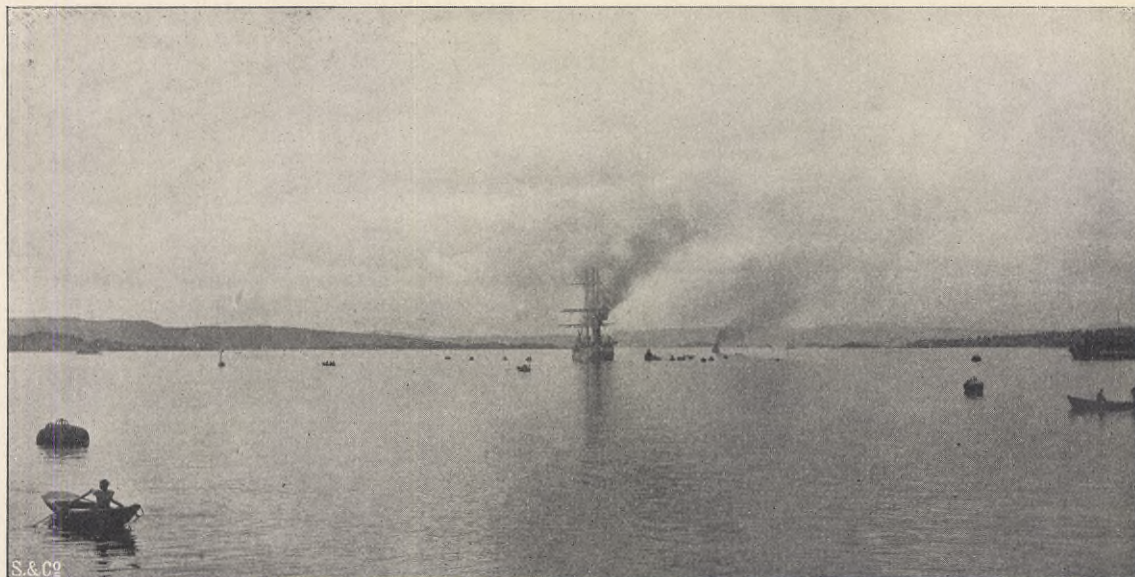

Foto. Skarpmoen, Kristiania.

»STELLA POLARE» PÅ KRISTIANIAFJORDEN.

uppträdande och han skonade, som känt, inte sig själf, när det gällde att »taga i».

Den försvunne norrmanen Stöckens fader är en gammal ishafsfarare, som just nyligen återkommit med den i Göteborg hemmahörande hvalfångaren »Capella».

Det hade varit meningen att ångaren »Hertha», hvilken som bekant förgäfves var uppe vid Frans Josefs land för att framföra budskapet om konung Umbertos död till prins Luigi, och sedan vid utgången från Hammerfest mötte »Stella Polare»,

skulle utrustats för att omedelbart afgå på en expedition som skulle söka efter de tre försvunne, men isförhållandena torde ej nu tillåta denna färd.

Prins Luigi själf har åter i dagarne från Rom rest upp till Norge, troligen i afsikt att planera för nästa expedition, med hvilken han anser sig säkert kunna nå polen. Denna expedition skall gå af stapeln våren 1902. Han tager samma väg som på sin första expedition och ämnar beställa ett nytt fartyg i Norge.

Foto. Skarpmoen, Kristiania.

PRINS LUIGIS NORDPOLSFARTYG
»STELLA POLARE» EFTER RESAN.

ÅNGAREN »HERTHA»,
som var afsedd att utrustas till uppsökande af de
tre försvunne.

GALLEGHER SOM REPORTER.

EN TIDNINGSHISTORIA.

AF RICHARD HARDING DAVIS. Förf. till »Framgång». Öfversättning för HVAR 8 DAG.

(Forts. från n:o 1.)

»Den?» upprepade Kettler med det mest uppriktiga förakt. »Nä-aj, då' ingen sportsman. Han är litet besynnerlig, tror far. Han kom hit en morgon i förra veckan och talade om att hans läkare sagt honom att han skulle fara ut på landet för sin hälsa. Det är en högfärdig sta'bo, han har handskar och får maten upp på sitt rum och allting. Dom sa' på krogen i går kväll att dom trodde att han hölle sig undan, och bara på försök frågade far honom om han kommit hit för att se på brottningen. Han såg helt skräm ut och svarade att han inte ville se på någon brottning. Och så säger far: 'Jag förmodar ni menar att ni inte vill träffa på några brottare?' Far mente inte något med det, men mister Carleton, som han kallar sig, blef blek som ett spöke och sade: 'Jag kan nog sjutton slåss' och började skratta och skämta. Och i morgse gick han direkt dit ned till sportsmännen och talade om att han skulle resa in till staden och träffa några vänner och när han gick sa' han: 'Det här ser väl inte ut, som om jag vore rädd för folk, hva?' Men far säger att om han inte sagt hvad han gjorde, skulle mister Carleton aldrig ha lämnat sitt rum.»

Gallegher hade fått veta allt hvad han ville och mer än han hoppats — så mycket mera, att hans vandring tillbaka till stationen blef en triumfmarsch.

De tjugo minuter han måste vänta på nästa tåg syntes honom som en timma. Under tiden skickade han följande telegram till Hefflefinger:

»Er man finns i närheten af Torresdale station på Pennsylvaniajärnvägen. Tag en droska och möt mig vid stationen. Vänta tills jag kommer.»

Gallegher.

Med undantag af ett vid midnatt stannade ej något tåg vid Torresdale, detta var orsaken till ordern om droskan.

Tåget till staden syntes Galleggher släpa sig fram tum för tum. Det stannade och backade då och då till ingen nytta, inväntade ett expreståg, som skulle gå före det, och stod och sölade vid stationerna. När det till slut var inne, var Galleggher ur vagnen innan det stannat, uppe i en droska och på väg hem till sportredaktören.

Denne höll på att äta middag och kom ut i tamburen med servietten i hand. Galleggher förklarade med andan i halsen, att han hade uppsparat den mördare, som polisen öfver hela världen spanade efter, och att han trodde att karlen, för att undvika misstankar där han bodde, skulle vara närvarande vid brottningen på natten.

Sportredaktören tog Galleggher med sig in i sitt arbetsrum och stängde dörren. »Hör nu», sade han, »tag om det där igen.»

Gallegher repeterade sin berättelse i detalj och tillade att han skickat bud till Hefflefinger att göra arresteringen, för att icke polisen och de andra tidningarna i Philadelphia skulle bli varskodda.

»Min mening är att Hefflefinger skall arresteras Hade med den order han har fått för inbrottsjufven», förklarade Galleggher, »och taga honom med sig till Newyork på tåget som passerar Torresdale kl. 1. Det kommer inte till Jersey City förrän kl. 4,

en timma efter morgontidningarna gått i präss. Naturligtvis måste vi smörja detektiven, så att han håller sig tyst och inte talar om hvem hans fånge värligen är.»

Sportredaktören räckte ut handen för att klappa Galleggher på hufvudet, men ändrade mening och skakade i stället hand med honom.

»Min gosse», sade han, »du är ett underbarn. Om jag kan klarera resten af den här historien i kväll så är det 5,000 dollars belöning och världsrykte för dig och tidningen. Nu ämnar jag skriva till hufvudredaktören, och du kan taga brevet med dig och tala om för honom hvad du gjort och hur jag ämnar göra, och så får du komma tillbaka till tidningen och får din lön påökad. Kanske du inte visste att du är afskedad?»

»Tänker ni inte taga mig med er?» frågade Galleggher.

»Hvad! Visst inte! Hvarför skulle jag det? Det är nu uteslutande en affär mellan mig och detektiven. Du har gjort ditt och gjort det bra. Om karlen blir fångad, så är belöningen din. Men du skulle bara vara i vägen nu. Du gör klokast i att gå till byrån och göra upp med din principal.»

»Om tidningen kan reda sig utan mig, så kan jag reda mig utan den gamla tidningen», förklarade Galleggher upprörd. »Och om jag inte far med er, så far inte ni heller. För jag vet hvar Hefflefinger är att träffa och det ämnar jag inte tala om.»

»Åh ja, *very well*, se så», svarade sportredaktören och kapitulerade. »Jag skall skicka brevet med ett expressbud. Men kom ihåg, att om du mister din plats så är det inte min skuld.»

Gallegher undrade storligen, hur denne man kunde tala om en veckas aflöning i jämförelse med känslan att få se en världsbekant brottsling fast och få nyheten för sin tidning ensamt.

Från det ögonblicket sjönko sportredaktörens aktier i Gallegghers ögon.

Mr Dwyer slog sig ned vid sitt bord och skref:

»Jag har fått pålitlig underrättelse om att Burbanks mördare Hade kommer att vara närvarande vid brottningen i kväll. Vi ha arrangerat så, att han blir arresterad utan att det väcker uppseende och så att de andra tidningarna ej få nys om saken. Jag behöfver inte påpeka att detta kommer att bli den viktigaste nyheten i hela landet i morgon.

Högaktningfullt

Michael E. Dwyer.»

Sportredaktören steg in i droskan som väntade, under det att Galleggher hviskade sina förhållningsorder till kusken. Han blef tillsagd att först köra till en expressbudsstation samt därifrån ur staden till »Eagle Inn» vid Torresdale.

Det var en kuslig natt. Rägn och snö föll på samma gång och frös innan det nådde marken. Sportredaktören fick sitt bref afsändt till redaktionsbyrån, tände därpå en cigarr, slog upp kragen på sin ulster och kröp ihop i ett hörn i droskan.

För Galleggher syntes blotta tanken på sömn i detta ögonblick nästan brottslig. I det mörka hörnet i droskan lyste hans ögon af febril spänning och obeskriflig glädje vid tanken på hvad som komma skulle. Efter en halftimmas färd gled han

ned på golfvet och tog fram en slängkappa, i hvilken han svepte in sig. Det blef allt kallare och den fuktiga, skarpa vinden svepte in genom springorna tills fönster och väggar voro nästan iskylda.

Efter en timmas färd var man äntligen ur staden, och droskan släpade sig fram mellan farmar, nakna träd och oändliga stängsel öfver stora halffrusna vattenpussar. Ett par gånger stannade den aldeles och Gallegher kunde höra kusken svära för sig själf, på hästen eller på vägen. Till slut körde de upp vid Torresdale station. Blott en lykta lyste här genom mörkret, så att man såg en del af plattformen och skenorna som blänkte i rågenet. En figur steg fram ur skuggan och hälsade försiktigt.

»Jag är Dwyer i *The Press*», sade sportredaktören rakt på sak. Förmodar jag är bekant. Den här gossen har funnit Hade, och vi ha orsak tro att han finnes bland åskådarna af brottningen i natt. Vi skulle vilja att ni arresterar honom helt tyst utan något väsen. Ni kan göra det mycket bra med de papper, som ni har, och ert polismärke. Vi önska att ni låtsar tro att han är den där inbrotts-tjuften som ni är på jakt efter. Om ni vill göra så och taga honom med er, utan att någon själ får en aning om hvem han är, med tåget som passerar här kl. 1,20 till Newyork, så skola vi gifva er 500 dollars af de 5,000 som äro utlofvade. Men om någon annan tidning vare sig i Newyork eller Philadelphia eller annorstädes får veta om arresteringen, så får ni inte en cent. Nå, hvad säger ni?»

Detektiven hade en hel del att säga. Han var inte alls säker på att den karl som Gallegher misstänkte var Hade. Han var rädd att själf råka illa ut, om han gjorde en olaga häktning, och om det värkligen vore mannen i fråga, så fruktade han att platspolisen skulle lägga sig emellan.

»Här är ingen tid att debattera saken», sade Dwyer häftigt. »Vi skola peka ut Hade åt er i samlingen. När brottningen är slut så arresterar ni honom som vi anvisat er, och ni får pängarne och äran af att ha tagit honom. Om ni inte tycker om det sättet, så arresterar jag min man själf och åker till staden med honom med revolvern på hans panna.»

Hefflefinger tog sig en tyst funderare. Därpå genmålde han: »Ja, jag känner ju er som en genuin sportsman och jag vet att ni gör hvad ni säger. Hvad mig beträffar skall jag göra som ni säger, och det blir ju ett litet nått arbete.»

Alla tre gingo tillbaka till droskan, men nu uppstod frågan hur man skulle få in detektiven i ladån, där brottningen skulle äga rum, ty ingen af de två hade 250 dollars att betala för en biljett. Men Gallegher erinrade sig det där fönstret som unge Keppler talat om.

I händelse Hade skulle tappa kuraget och inte våga visa sig bland åskådarna, så kom man öfverens att Dwyer skulle gifva Hefflefinger en varning. Om Hade åter infunne sig, skulle Dwyer bara hålla sig i hans närhet och med ett öfverenskommet tecken utpeka hvilken som var han.

När de körde fram till värds huset öppnades dörren och en flod af varmt ljus strömmade ut. En manlig röst sade: »Släck lyktorna! Har ni inte bättre vett?» Det var värds husvärd. Han hälsade Dwyer välkommen med i ögonen fallande artighet, hvarpå de följdes åt in. Detektiven och Gallegher släckte drosklyktorna och ledde hästen till ett skjul på bakgården, hvilken de nu fingo se vara full af alla slags åkdon.

»Nej», sade Gallegher när kusken ville binda

hästen bredvid de andra, »vi vill ha den närmast den nedre grinden. När vi tidningsmän ge oss af härifrån är det brådtom, och den som är närmast staden har största utsikten att komma dit fortast. Det blir ingen begravningsvagn ni kommer att köra på återvägen.»

Gallegher band hästen vid själfva grindstolpen och lämnade grinden öppen så att vägen skulle vara klar för »löpningen.» Kusken gick in på verandan, Gallegher och detektiven togo försiktigt vägen till baksidan af ladån. »Där ha vi fönstret», sade Hefflefinger och pekade på ett par träluckor några fot från marken.

»Ge mig skjuts, så ska' det vara öppet i en blink», sade Gallegher. Detektiven lade sina händer på knäna och Gallegher ställde sig på hans axlar och med sin knif lyfte han upp haspen, som fäste luckan invändigt, och drog upp fönstret. Därpå stack han in ett ben och lutade sig ner samt hjälpte sin följeslagare upp. »Jag känner mig som om jag gjorde inbrott», log Gallegher, i det han ljudlöst gled till golfvet och gjorde fast luckan igen. Det var en stor lada, med en rad af spiltor på hvar sida, i hvilka hästar och kor halfsofvo. Det var en *höslinder* öfver hvarje spiltrad och vid ena ändan af ladån hade man lagt en del stänger öfver från den ena slindern till den andra. Dessa stänger hade man täckt med hö.

I midten af golfvet var »arenan», fyrkantig med trästolpar vid hvarje hörn, omgifven af ett tjockt tåg och betäckt med sägspan.

»Kom med mig», sade Gallegher och klättrade upp på en af höslindrarne. Därifrån klef han försiktigt ut på stängerna och sträckte ut sig till hela sin längd med ansiktet nedåt. I denna ställning hade han, sedan han skrapat undan höet litet, en utmärkt utsikt utan att själf kunna ses nedifrån. »Det här ä' bättre än en loge på första raden, hva?» sade Gallegher.

Det föreföll dem vara två timmar innan någon kom. Gallegher hade legat och lyssnat, utan att våga draga andan, åtminstone ett dussin gånger när någon rörelse ute på gården kom honom att tro att de voro vid dörren. Och han hyste en mängd tvifvel och fruktan. Ibland brukade polisen få nys om brottningen och gjorde rent hus, ibland blef den uppskjuten — och det vore det värsta af allt, om den blefve uppskjuten tills så sent, att mr Dwyer inte kunde hinna tillbaka till staden i tid för tidningen.

När de till slut kommo, företrädde de af tvänne sportsmän som ställde sig vid hvar sin sida af ingången. »Skynda på nu, gentlemän», sade den ene med en rysning, »håll inte dörren uppe längre än nödvändigt.»

Det var inte någon stor, men en utomordentligt »vald» samling. Man såg välfödda, väluppsade klubbmän och börsmän, ett par politiker, en framstående komiker med sin direktör, amatörboxare från atletklubbarne och lugna, tysta sportsmän från hvarje stad i landet. Deras namn skulle, om de tryckts i tidningarne, varit lika bekanta som de bokstäfver hvaraf de bestodo.

Och bland dessa män, hvilkas enda tanke var den kommande råa »sport»föreställningen, fanns Hade och vid hans sida Dwyer. Den förra blek och synbarligen mycket ängslig, med ansiktet doldt under en resmössa af kläde och hakan djupt ned i en yllehalsduk. Han hade vågat komma, drifven af fruktan att faran vore större, om han gjorde Keppler ytterligare misstänksam genom att uteblifva.

(Forts.)

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

FÖDELSEDAGAR.

S. & Co

VILHELM SEYDEL

Disponenten för den välbekanta firman Malm sjö & C:o hr *Vilhelm Seydel* fyllde den 30 september 50 år.

Disponent Seydel blef af dagens anledning föremål för en hjärtlig hyllning af Eugène Sundbergs kvartettsällskap, hvars sekreterare hr S. är. För den insats hr S. gjort i Göteborgs musiklif, bland hvars främste drifvande krafter han förvisso kan räknas, ägnade sällskapets ordf. dir. Jos. Czapek vid fästen för jubilaren denne ett varmt tack.

Samtliga arbetare vid den stora pianofabriken bragte den afhällne chefen sin lyckönskan genom en deputation, som till hr S. öfverlämnade ett dryckeshorn af silver.

*

Den 9 oktober fyller den framstående botanikern f. d. professor *Fredrik Wilhelm Christian Areschoug* i Lund 70 år.

Professor A. är född i Cimbrishamn, blef student i Lund 1847, fil. doktor 1853, docent i botanik året därpå, adjunkt i ämnet 1858 samt 1879 ordinarie innehavare af professuren. År 1898 erhöi den vördade akademiläraren begärdt afsked och drog sig tillbaka till en väl förtjänt hvila. Professor A. åtnjuter stort anseende som en trägen forskare och kunskapsrik botaniker, hvilken arbete äfven tagit sig uttryck i en lika flitig som mångsidig författareverksamhet.

S. & Co

FREDRIK ARESCHOUG

ETT JUBILEUM.

Malmö köpmansförening firade häromdagen sitt 20-års-jubileum. Till främjande af handelskårens samhällsgagnliga verksamhet har sammanslutningen i hög grad bidragit, enär däri- genom den privata synpunkten undanträngts af den mera all- mänt medborgerliga. Åran häraf tillkommer i första rummet de män, som för 20 år sedan togo initiativet till Malmö köp- mansförenings bildande, och bland dem i synnerhet den ak- tade affärsman, grossh. *Gerdt Svedmark*, som under en följd af år varit en ledande kraft i föreningen och f. n. har förtro- endet att vara dess ordförande.

EN SKICKLIG ARKITEKT.

Vi återgifva här porträttet af arkitekt *N. A. Arwidius* i Malmö, som vid den stora nordiska trädgårdsutställningen på ett mycket lyckligt sätt löste den ej lätta uppgiften att åstadkomma en smakfull och billig utställningsbyggnad.

S. & Co

GERDT SVEDMARK

S. & Co

N. A. ARWIDIUS

DÖDSFALL.

Den 12 september träffades trafikinspektören vid statens järnvägar trafikdirektören *Carl Johan Stjerna* i Malmö af ett slaganfall, hvilket dagen därpå medförde döden.

Den hädangångne var vid sin död 64 år. Efter att i sin ungdom ha egnat sig åt sjömansyrket och aflagt sjökaptens- och ångbåtsbefälhafvarexamen, ingick han någon tid därefter vid Statens järnvägar och tjänstgjorde å olika platser tills han slutligen 1876 utnämndes till trafikdirektör i Malmö. S. be- satt en stor arbetsförmåga och utmärkte sig i tjänsten för en exemplarisk pliktrohets. Jämte de närmaste sörja många kam- rater och vänner den ansedde mannens fränfalle.

*

Natten till den 13 sept. afled på sin egendom Näs på Vik- bolandet godsägaren *Carl Mathias Gustaf Stenhammar* 50 år gammal.

Med S. bortgick en i vida kretsar omtyckt man, hvars popularitet var grundad ej mindre på hans duglighet än hans redbara, flärdfräa och älskvärda väsen. S. var en synnerligen kunnig och driftig landtbrukare, därtill i hög grad intresserad af kommunala ärenden, för hvilka hans stora förmåga togs i flitigt anspråk.

*

Den 14 sept. hädankallades kyrkoherden i Eksjö, kontraktsposten dr *Per Georg Eugène Stark*.

Det var ett ovanligt älskligt väsen hos denne andans man, hvilken i sitt lefverne på allt sätt sökte gifva ett sannt uttryck åt de mildhetens och kärlekens grundsatser, som den sanna kristendomen lär. Från prästhuset i Eksjö visades ock de arma och betryckta medlidande och barmhertighet, och många äro de hulpna som välsigna de båda makarne.

Länge skall prostens Starks minne lefva i Eksjö pastorat, där han verkade under nära 30 år.

*

Den 18 sept. bortgick i en ålder af 59 år lektorn i historia och modersmålet vid Jönköpings läroverk *Johan Isak Nyqvist*

Till sin natur anspråkslös och tillbakadragen tillhörde lektor N., trots sin begåfning och beläsenhet, »de stilla i lan- den». Lifligt intresserad af politiska och större samhällsfrå- gor sysslade han i flere år med skriftställer i dagens ärenden, som medarbetare senast i Jönköpings-Posten. Han hade äfven utgifvit en hel del skrifter, hvilka alla vittnade om hans kun- skaper, tankeskärpa och goda omdöme. Lektor Nyqvist efter- lämnar minnet af en fridsam och ovedlig lärare, en trofast vän och en oförvitlig medborgare.

S. & Co

CARL STJERNA

S. & Co

CARL STENHAMMAR

S. & Co

PER STARK

S. & Co

JOHAN NYQVIST